

מאת:
נשלח:
אל:
עותק:
נושא:

דלית דרור
יום שלישי 25 דצמבר 2018 19:26
הנהלה בכירה
לשכה משפטית מורחבת
ממשלת מעבר

שלום רב,

ככל שיתקבל החוק לפיזור הכנסת בקריאה שניה ושלישית, תהפוך הממשלה לממשלת מעבר, שכבר איננה מכהנת מכוח אמון הכנסת כמו ממשלה רגילה. בתקופת המעבר אמות-המידה של מבחני הסבירות והמידתיות החלים על פעולות הממשלה, ייגזרו מן האופי המיוחד של שלטון בתקופת מעבר, שכן בתקופת 'בין השמשות' ערב בחירות צפויות קיים חשש מוגבר להעדפת האינטרס המפלגתי על פני האינטרס הציבורי, כמו גם ליצירת עובדות מוגמרות אשר עולו להעמיד ממשלה נבחרת בפני מצב בלתי הפיך.

איזון השיקולים בעת הפעלת סמכותה של ממשלת מעבר נקבע בפסיקה, כאשר מצד אחד יש להבטיח יציבות והמשכיות, לבל ייווצר חלל שלטוני, ומצד שני יש צורך בריסון רב, לאור זמניותה של הממשלה.

על האיזון הנדרש בין האיפוק לעשייה נקבע על-ידי בית המשפט, בין היתר:

"בתקופה זו מחויב השלטון באיפוק בהפעלת סמכויותיו לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות מיוחדת לפעול בהם בתקופת המעבר. דברים אלה אינם חלים על עניינים חיוניים, שבהם יש לעסוק גם בתקופת מעבר שלטונם.

נדרש, אפוא, איזון עדין בין החובה לפעול במקום שיש צורך חיוני בכך, לבין חובת השמירה על איפוק וריסון בהפעלת סמכויות שלטוניות, בהינתן תשתית הממשל המיוחדת המאפיינת ממשלה בתקופת מעבר...

מיתחם הסבירות של פעילות גוף שלטוני בתקופת ממשלת מעבר נבחן, אפוא, בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה לבין דרישת האיפוק...

ככל שמידת החיוניות בפעולה השלטונית גוברת, כך תקטן מידת האיפוק הנדרשת, ולהיפך. (סע' 9 לפס"ד בבג"צ 8815/05 לנדשטיין ואח' נ. שפיגלר, וראה גם פס"ד בבג"צ 5160/00 הלל וייס נ. רוה"מ).

לפיכך נקבע על-ידי היועץ המשפטי לממשלה בעבר – ואני מניחה כי תצא הנחייה דומה בקרוב - כי בתקופת ממשלת מעבר על הממשלה והשרים לנהוג זהירות רבה בקבלת החלטות בנושאים שאינם בגדר ניהול שוטף, או נושאים בעלי דחיפות מיוחדת.

מינויים בתקופת ממשלת מעבר מוסדרים בהנחיית היועץ המשפטי 1.1501 בעניין מינויים בתקופת בחירות, הדורשת להצדיק את עצם הצורך במינוי בתקופה זו, ומקפידה על שיקול הדעת במסגרת המינוי.

לגבי משרות בכירות בשירות המדינה, ככלל ראוי להימנע מאיושן על דרך מינוי של קבע, אלא אם מדובר במינוי מקצועי מובהק הנדרש בעת הזאת במהלך הדברים הרגיל. הצעות להחלטת ממשלה שיוגשו בתקופה זו חייבות לכלול בחוות הדעת המשפטיות הנלוות אליהן גם התייחסות לנושא מיגבלותיה של ממשלת מעבר.

בברכה,

דלית 9/98